

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"___" ___ 2025-ci il

**“Biznes hüququ” fənni üzrə
Sillabus
(işçi tədris proqramı)**

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə”

İxtisas: 6004008-Mühasibat

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin proqramı: Sillabus kafedranın 22 dekabr 2025-ci il 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir

Fənnin adı: Biznes hüququ

Kodu: İPF-B13

Tədris ili: I

Tədris yükü: cəmi: 14 (10 saat müəhazirə, 4 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 2 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Şahanə Babazadə

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 10³⁰-12⁰⁰.

E-mail ünvanı: shahanababazade@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. T.S.Vəliyev, Ə.R.Babayev, M.X.Mehbullayev. “İqtisadi əzəriyyə”. Dərslik. Çəşioğlu. Bakı. 2001

2. Azərbaycan Respublikasının Qanunlar külliyatı.

3. Azərbaycan Respublikasının Qanunlar Topplusu.

4. Hüseyinov L.H. Beynəlxalq Hüquq. Dərslik. Bakı: 2008

5. S.Z.İsayev. İqtisadi hüquq. Dərslik. Bakı: 2013.

6. Sadıqov Ə.İ. Beynəlxalq iqtisadi hüquq. Dərslik. Bakı: 2008.

Əlavə

7. Allahverdiyev H.B. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsi. Bakı: 2009.

8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti – www.cabmin.gov.az

9. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi – www.azstat.org

10. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı – www.nba.az

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq, “İqtisadiyyata giriş” və “Karyera planlaşdırılması” kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda “Maliyyə uçotu”, və “Yumşaq acarıqlar” fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri:Müasir dövrə qədər formalaşmış biznes və hüquqi sistemlər ikitərəfli qarşılıqlı təsirlə bağlıdır. Hüquqi sistem fərdlərin davranışına, onlar vasitəsilə də bütövlükdə biznes sistemə təsir göstərir. Biznes sistemi isə həm fərdlərin davranışına, həm də müvafiq olaraq hüquqi sistemə təsir göstərir. Digər anlamda biznes sistemi daha çox stimullar sistemi, hüquqi sistem isə məhdudiyətlər sistemi kimi xarakterizə olunmaqla, onların hər ikisi iqtisadi və hüquq subyektlərinin davranışına təsir göstərir.

VII.Fənnin məqsədi və nəticələri:Tələbələrə biznes münasibətlərin hüquqi əsasları, biznes hüququn beynəlxalq hüququn digər sahələri ilə qarşılıqlı əlaqəsi, biznes hüququn dövlətdaxili hüquq ilə qarşılıqlı əlaqəsi, biznes hüququn tövsiyə xarakterli mənbələri, biznesin hüquqi tənzimlənməsində tətbiq edilən hüquq və bu kimi istiqamətlər haqqında zəruri bilikləri öyrətməkdir. "Biznes hüquq" fənni üzrə proqramda nəzərdə tutulan mövzuların səmərəli tədrisi bakalavr səviyyəsində iqtisadçı kadrlara biznes münasibətlərin hüquqi əsasları haqqında lazımi biliklərin mənimsənilməsinə imkan verəcəkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik bərcu qalır.

IX.Qiymətləndirmə:Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə

1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

X. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görüləcəkdir.

XI. Təqvim planı: Mühazirə 10 saat, Məşğələ 4 saat, Cəmi 14 saat

№	Mövzuların adı	O cümlədən	
		Mühazirə	Seminar
	<i>kollektiv</i>		
1.	<p>Mövzu 1. Biznes hüququ fənninin nəzəri əsasları, məqsəd və vəzifələri, biznesin növləri və təşkilati-hüquqi formaları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri 2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi 3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər 4. İstehsal biznesi 5. Kommersiya biznesi 6. Maliyyə biznesi 7. Konsultativ biznes 8. Biznesin təşkilati-hüquqi formalar 9. Təsərrüfat yoldaşlıq formaları biznesin təşkilati-hüquqi forması kimi 10. Holding şirkətləri biznesin səmərəli təşkili forması kimi 11. İstehsal kooperativləri və onların fəaliyyət qanunauyğunluqları 	2	
2.	<p>Mövzu 2. Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı, biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu və biznesin qanunverici təminatı</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı 2. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu 3. Kiçik biznesin sosial-iqtisadi mahiyyəti və təşkilati xüsusiyyətləri 4. Biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu 5. Biznesin hüquqi mühiti 6. Biznesin siyasi mühiti 7. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr 8. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, məqsəd və vəzifələr 9. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri 10. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafelərinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr 	2	2

3.	<p>Mövzu 3.Sahibkarlıq fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi və biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərinin tənzimlənməsi</p> <p>Plan :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Sahibkarlıq hüquqi sistemi və onun əsas prinsipləri 2 Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiyə əsasları 3 Sahibkarlıq hüquqi sistemi 5.Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar 6. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti 7. Müqavilə azadlığı və dövlət standartları 8. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki-hüquqi müqavilələr 9. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki-hüquqi müqavilələr 	2	
4.	<p>Mövzu 4. Biznes sferasında nəqliyyat hüququ və onun tənzimlənməsi, biznes mühitində rəqabətin tənzimlənməsi hüququ və reklam fəaliyyətinin hüququ tənzimlənməsi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri 2.Nəqliyyat hüququnun sahə strukturu 3.Azərbaycanda nəqliyyat sferasını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar 4.Azərbaycanda nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılmasının hüquqi təminatı 5.Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri 6.İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi 7.Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri 8. Antiinhisar Dövlət Xidmət və onun hüquqi statusu 9. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri 10. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri 11. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər 12. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları 	2	2
5.	<p>Mövzu 12.Bank əməliyyatlarının hüquqi tənzimlənməsi, aqrar sferada biznes fəaliyyətinin hüquqi əsasları, informasiya hüququ-dövlət tənzimlənməsinin obyektı kimi və biznesin dövlət tənzimlənməsinin istiqamətləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası 2. Bank hüququnun predmeti və onun formalaşması 3. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunverici aktlar 4. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının hüquqi statusu 5.Aqrar hüququnun ümumi xarakteristikası 6.Aqrar hüququnun prinsipləri və mənbələri 7.Aqrar islahatların hüquqi bazası 8.Aqrar sektorda icra münasibətləri 9. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyektı kimi 10. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət siyasətinin hüquqi təminatı 11. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının 	2	

qanunvericiliyi 12. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi 13. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi 14. Bütçə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı 15. İvestisiya siyasətinin qanunamüfaviq təşkili mexanizm		
Cəmi	10	

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri: Müasir şəraitdə biznes sahəsində bacarıqlı, təşəbbüskar kadrların hazırlanmasında iqtisadi münasibətlərin hüquqi əsaslarının öyrənilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir. Bazar münasibətləri sisteminin mürəkkəbliyi gələcək iqtisadçılara biznes hüququn mahiyyətinin öyrənilməsinə, hər bir təsərrüfat subyektinin hüququn ayrı-ayrı forma və prinsiplərindən əlverişli istifadə istiqamətlərinin müəyyənləşdirməyə imkan yaradır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları:

XIV. Kollektiv sualları:

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri
2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi
3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər
4. İstehsal biznesi
5. Kommersiya biznesi
6. Maliyyə biznesi
7. Konsultativ biznes
8. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti
9. Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri
10. Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəricilər

XV. İmtahan sualları:

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri
2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi
3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər
4. İstehsal biznesi
5. Kommersiya biznesi
6. Maliyyə biznesi
7. Konsultativ biznes
8. Biznesin təşkilatı-hüquqi formalar
9. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu
10. Biznesin hüquqi mühiti
11. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, məqsəd və vəzifələr
12. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri
13. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr
14. Sahibkarlıq hüquqi sistemi və onun əsas prinsipləri
15. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiyaya əsasları
16. Sahibkarlıq hüquqi sistemi

17. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar
18. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti
19. Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri
20. Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri
21. İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi
22. Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri
23. Antiinhisar Dövlət Xidmət və onun hüquqi statusu
24. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri
25. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri
26. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər
27. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları
28. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası
29. Bank hüququnun predmeti və onun formalaşması
30. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunverici aktlar
31. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının hüquqi statusu
32. Aqrar hüququnun ümumi xarakteristikası
33. Aqrar hüququnun prinsipləri və mənbələri
34. Aqrar islahatların hüquqi bazası
35. Aqrar sektorda icra münasibətləri I. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyekt kimi
36. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət siyasətinin hüquqi təminatı
37. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi
38. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi
39. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi
40. Bütçə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı

“Biznes hüququ” fənninin sillabusu 6004008-“Mühasibat uçotu və audit” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus *“İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə”* kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (22 dekabr 2025-ci il, 04 sayılı protokol).

Kafedra müdiri v.i.e : dos.G.T.Əliyeva

Fənn müəllimi: m. Ş.Ə.Babazadə